

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 13 0 U 006262 22 Uvp
Banjaluka, 24.5.2023. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija: Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Ljiljane Bošnjak Glizijan i Svjetlane Knežević, kao članova vijeća, uz učešće Mire Mačkić, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi J. P. iz Š. (u daljem tekstu: tužiteljica), zastupane po V.B., advokatu iz Š., protiv rješenja broj: ... od 30.12.2020. godine Fonda ... (u daljem tekstu: tuženi), u predmetu ostvarivanja prava na invalidsku penziju, odlučujući o zahtjevu tužiteljice za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Doboju broj: 13 0 U 006262 21 U od 30.9.2021. godine, u sjednici vijeća, održanoj 24.5.2023. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Odbija se zahtjev tužiteljice za naknadu troškova podnesenog zahtjeva.

Obrazloženje

Pobijanom presudom je, tačkom 1. izreke, odbijena tužba, podnesena protiv osporenog akta tuženog, bliže navedenog u uvodu ove presude, kojim je odbijena žalba tužiteljice, izjavljena protiv rješenja Filijale D. broj: ... od 9.12.2020. godine. Tim rješenjem je odbijen zahtjev tužiteljice za ostvarivanje prava na invalidsku penziju. Saglasno odluci o odbijanju tužbe, tačkom 2. izreke pobijane presude je odbijen zahtjev tužiteljice za naknadu troškova upravnog spora.

Odbijanje tužbe je obrazloženo navodima nižestepenog suda da je tuženi pravilno postupio kada je žalbu tužiteljice odbio kao neosnovanu, jer je prvostepeni organ pravilno i potpuno utvrdio činjenično stanje, pravilno primijenio materijalno pravo i za svoju odluku dao jasne i dovoljne razloge. Sud je citirao odredbu člana 60. stava 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 134/11, 82/13 i 103/15, u daljem tekstu: Zakon o PIO), kojom je propisano da pravo na invalidsku penziju ima osiguranik kod koga je gubitak sposobnosti za rad prouzrokovan povredom van rada ili bolešću, nastao prije ispunjenja uslova za ostvarivanje prava na starosnu penziju iz člana 41. Zakona, pod uslovom da do nastanka invalidnosti ima pet godina staža osiguranja ili deset godina penzijskog staža, te odredbe člana 132. stava 1. i 2., kojima je propisano da pravo na invalidsku penziju osiguranik ima od dana nastanka invalidnosti, a kao dan nastanka invalidnosti, kao osnov za invalidsku penziju, organ vještačenja Fonda može utvrditi najranije dan podnošenja zahtjeva. Obrazloženo je da iz stanja spisa proističe da je tužiteljica putem pošte predala zahtjev za ostvarivanje prava na

invalidsku penziju dana 18.11.2020.godine, koji zahtjev je protokolisan u Filijali D. dana 20.11.2020.godine, te da je na dan podnošenja zahtjeva tužiteljica imala navršenih 65 godina, 2 mjeseca i 29 dana života, što znači da je gubitak radne sposobnosti nastao poslije ispunjenja uslova za ostvarivanje prava na starosnu penziju u pogledu godina života, iz člana 41. Zakona o PIO, te da je prvostepeni organ, s obzirom na tako utvrđeno činjenično stanje, pravilno primjenio član 60. stav 1. Zakona o PIO. Nije sporno da se tužiteljica dana 6.9.2019. godine javila u Poslovnici Š., gdje su joj popunili obrazac P-1, koji podrazumijeva pregled podataka neophodnih za vještačenje radi ostvarivanja prava na invalidsku penziju, odnosno ista se obratila radi pripremanja dokumentacije prije pokretanja postupka za ostvarivanje prava, ali se predmetni obrazac ne može identifikovati sa zahtjevom u smislu člana 119. stava 1. Zakona o PIO.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev) tužiteljica osporava njenu zakonitost iz razloga propisanih u odredbi člana 35. stav 2. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS). Smatra da je pobijanom presudom povrijeđen član 60. Zakona o PIO, te navodi da se dana 6.9.2019. godine obratila Fondu PIO za obrazac P-1 za pregled podataka neophodnih za vještačenje radi ostvarivanja prava na penziju, te se obratila porodičnom ljekaru - Domu zdravlja Šamac i Zavodu za medicinu rada i sporta Republike Srpske, nakon čega je Zavod 30.9.2019. godine utvrdio da je tužiteljicu potrebno hospitalizovati i obraditi na Klinici za neurologiju UKC Republike Srpske. Dalje navodi da je pregledana na Klinici dana 21.10.2019. godine, uz konstataciju da ju je potrebno uputiti na Odjeljenje za neuromišićne bolesti, kada se za to stvore uslovi, odnosno kada bude mjesta; da se 6.7.2020. godine ponovo javila na pregled u UKC Republike Srpske, gdje je konstatovano da je potrebna hospitalizacija u Klinici za neurologiju, po smirivanju epidemiološke situacije; da je od 21.10.2019. godine pa do 9.7.2020. godine, kada je primljena na Kliniku za neurologiju UKC, konstantno pokušavala da se hospitalizuje, kako bi mogla biti upućena na invalidsku komisiju i kako bi nastavila postupak za ostvarivanje prava. Ističe da je započela proceduru ostvarivanja prava na invalidsku penziju kada je imala 64 godine i ispunjavala sve uslove, koji su propisani članom 60. Zakona o PIO, te smatra da kao dan podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava treba uzeti 6.9.2019. godine, kada se prvi put obratila Fondu PIO. Predlaže da se zahtjev uvaži, pobijana presuda preinači na način da se tužba uvaži i osporeni akt poništi, a tuženi obaveže da joj naknadi troškove upravnog spora i podnesenog zahtjeva.

U odgovoru na zahtjev tuženi osporava sve navode zahtjeva, te ostaje kod obrazloženja osporenog akta, odnosno kod tvrdnje da nema uslova za primjenu člana 60. stava 1. Zakona o PIO. Predložio je da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev i spise predmeta, na osnovu člana 39. ZUS, ovaj sud je odlučio, kao u izreci presude, iz sljedećih razloga:

Iz stanja spisa proističe da je rješenjem Filijale D. broj: ... od 9.12.2020.godine odbijen zahtjev tužiteljice za ostvarivanje prava na invalidsku penziju, iz razloga što je u provedenom postupku utvrđeno da je ista na dan podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava imala navršenih 65 godina, 2 mjeseca i 29 dana života, zbog čega ne ispunjava uslove za ostvarivanje prava na invalidsku penziju, propisane odredbama člana 60. Zakon o PIO. Protiv tog rješenja tužiteljica je izjavila žalbu, navodeći da je prvostepeni organ propustio utvrditi kada je kod tužiteljice stvarno nastupila invalidnost, kao i da je pogrešno utvrdio datum podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava na invalidsku penziju, odnosno datum pokretanja postupka, posebno ukazujući da se obratila Fondu... 6.9.2019.godine, tražeći obrazac P-1 za

pregled podatka neophodnih za vještačenje radi ostvarivanja prava na penziju, te da je u vrijeme kada je započela tu proceduru imala 64 godine života i da je iz navedenog razloga ispunjavala uslove koji su propisani članom 60. stavom 1. Zakona o PIO. Osporenim aktom je odbijena žalba tužiteljice, a pobijanom presudom je odbijena tužba, iz razloga koji su već navedeni.

Pobijana presuda je pravilna i zakonita, a tužiteljica tvrdnjama u zahtjevu nije dovela u pitanje tu pravilnost i zakonitost.

Odredbom člana 60. stava 1. Zakona o PIO je propisano da pravo na invalidsku penziju ima osiguranik kod koga je gubitak sposobnosti za rad prouzrokovan povredom van rada ili bolešću, nastao prije ispunjenja uslova za ostvarivanje prava na starosnu penziju iz člana 41. ovog zakona, pod uslovom da do nastanka invalidnosti ima pet godina staža osiguranja ili deset godina penzijskog staža. Prema članu 132. stavu 1. Zakona o PIO, pravo na invalidsku penziju osiguranik ima od dana nastanka invalidnosti, a prema stavu 2. istog člana, organ vještačenja tuženog može kao dan nastanka invalidnosti, utvrditi najranije dan podnošenja zahtjeva.

Pravilno je nižestepeni sud zaključio da je osporeni akt pravilan i zakonit, s obzirom da iz spisa nesporno proističe da je tužiteljica zahtjev za ostvarivanje prava na invalidsku penziju podnijela dana 18.11.2020. godine, kada je imala više od 65 godina života, zbog čega je pravilno zaključeno da ista ne ispunjava uslove iz člana 60. stava 1. Zakona o PIO. Organ vještačenja je pravilno na dan podnošenja zahtjeva utvrdio kao dan nastanka invalidnosti tužiteljice, shodno članu 132. stavu 2. Zakona o PIO, zbog čega su neosnovani prigovori zahtjeva da je gubitak radne sposobnosti tužiteljice nastupio prije ispunjenja uslova za starosnu penziju.

Neosnovani su prigovori zahtjeva, isticani i u tužbi, da kao datum podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava na invalidsku penziju treba uzeti 6.9.2019. godine, kada se tužiteljica prvi put obratila Fondu ... sa zahtjevom za obrazac P-1, koji podrazumijeva pregled podataka neophodnih za vještačenje radi ostvarivanja prava na invalidsku penziju, jer to nije zahtjev za ostvarivanje prava na invalidsku penziju, niti se predmetni obrazac može identifikovati sa zahtjevom u smislu člana 119. stav 1. Zakona o PIO, kako je to pravilno obrazložio tuženi u osporenom aktu, a podržao sud u pobijanoj presudi.

Kod takvog stanja stvari, u pobijanoj presudi nisu ostvareni razlozi, predviđeni odredbama člana 35. stava 2. ZUS, zbog čega je zahtjev odbijen, na osnovu odredaba člana 40. stav 1. tog zakona.

Odbijanje zahtjeva za naknadu troškova spora iz stava 2. presude se zasniva na odredbi člana 49. a) ZUS, kojom je propisano da stranka koja izgubi spor je dužna da protivnoj stranci nadoknadi troškove spora. Kako je zahtjev tužioca odbijen, to nije bilo osnova da mu se odrede troškovi koje je povodom istog imao.

Zapisničar
Mira Mačkić

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić